

**Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIM-61/16-M

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení	Dětský domov a Školní jídelna, Olomouc, U Sportovní haly 1a
Sídlo	U Sportovní haly 1a/544, 772 00 Olomouc
E-mail právnické osoby	reditel@ddolomouc.cz
IČ	00 849 235
Identifikátor	600 031 535
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Daliborem Křepským, ředitelem školského zařízení
Zřizovatel	Olomoucký kraj Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc
Místo inspekční činnosti	U Sportovní haly 1a/544, 772 00 Olomouc
Termín inspekční činnosti	13. až 15. leden 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem a školní jídelnou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro dětský domov a jeho souladu s právními předpisy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Posuzovaným obdobím jsou školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti.

Charakteristika

Dětský domov a Školní jídelna, Olomouc, U Sportovní haly 1a (dále „zařízení“, „DD“ nebo „subjekt“), vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost dětského domova a školní jídelny (dále „ŠJ“). Subjekt je koedukované zařízení pro děti ve věku zpravidla od 3 do 18 let, případně do ukončení přípravy na budoucí povolání, kterým byla nařízena ústavní výchova, případně předběžné opatření a které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině nebo být umístěny v jiné formě náhradní rodinné péče.

Zařízení je situováno v šestipodlažní budově panelového typu. Nejvyšší dvě podlaží objektu využívá Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje, v jejichž volných prostorách byly zřízeny tři pokoje určené pro samostatné bydlení starších dětí nebo zletilých nezaopatřených osob. Subjekt disponuje i dvěma „startovacími byty“ na území města Olomouce, které má pronajaty k užívání od Správy nemovitostí a. s.

Kapacita DD byla stanovena na 48 lůžek (tj. 6 rodinných skupin). Evidenční stav k termínu inspekční činnosti byl 36 dětí (z toho 7 předškolního věku navštěvujících mateřskou školu, 21 plnících povinnou školní docházku, 8 vzdělávajících se ve středních školách) a 9 zletilých nezaopatřených osob absolvujících střední (7 osob) nebo vysokoškolské vzdělávání, které byly v péči DD na základě smlouvy o setrvání v zařízení do ukončení přípravy na budoucí povolání. Ve výkazu o zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy DD stabilně vykazuje ve sledovaném období 14 dětí se zdravotním postižením. Nejen pro tyto děti byla v zařízení ustanovena funkce psychologa. V době inspekční činnosti nebylo přítomno v zařízení 14 dětí a 3 zletilé nezaopatřené osoby (10 dětí bylo na ozdravném pobytu, 2 podmíněně propuštěné do rodiny – návrh na zrušení ústavní výchovy, 1 dítě na léčebném pobytu, 1 bylo umístěno v domově mládeže, 1 zletilá nezaopatřená osoba na vysokoškolských kolejích, 1 bydlí ve startovacím bytě a 1 u rodičů přítelkyně). Kapacita DD byla k termínu inspekční činnosti naplněna na 94 %, v tomto počtu jsou zahrnuty i zletilé nezaopatřené osoby. Stravování dětí bylo zajištěno ve ŠJ s kapacitou 85 stravovaných.

Aktuální informace o činnosti DD pro veřejnost jsou zveřejněny na jejich webových stránkách (www.ddolomouc.cz).

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacího programu dětského domova

Analýzou realizovaného Školního vzdělávacího programu DD (dále „ŠVP DD“) s motivačním názvem „Do života jako soběstačný, kompetentní, plnoprávný a samostatný jedinec“ (s platností od 8. července 2009 a poslední aktualizací 24. srpna 2015) bylo zjištěno, že dokument nebyl zcela zpracován v souladu se školským zákonem, neboť neobsahoval zejména časový plán vzdělávání a podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (viz protokol o kontrole čj. ČŠIM-62/16-M, dále „protokol“). Ředitel zařízení ještě v průběhu inspekční činnosti chybějící kapitoly do dokumentu doplnil a vydal aktualizovaný ŠVP DD, jehož přílohou jsou „pracovní sešity“ s podrobným rozpracováním obsahu a časového plánu vzdělávání dětí (standards kvality péče o děti).

Prioritou výchovně vzdělávací koncepce DD je zejména snaha o umístění dětí do původní rodiny, případně do náhradní rodinné péče (což se však ve sledovaném období nepodařilo), dále úspěšné ukončení vzdělání dětí, příprava na budoucí povolání a přechod dětí do samostatného

života v běžném sociálním prostředí. Obsah vzdělávání vychází z ročního plánu výchovně vzdělávací činnosti, který odpovídá deklarovaným cílům ŠVP DD.

Ředitel subjektu splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon své činnosti, ve funkci byl potvrzen do 31. července 2018. Systém delegovaných kompetencí odpovídal velikosti subjektu, ale organizační struktura nebyla vytvořena zcela efektivně (úklidové práce byly zajištěny asistentkami pedagoga). O právech a povinnostech v oblasti státní správy rozhodoval ve sledovaném období ve stanoveném rozsahu, přijímal a realizoval opatření k odstranění sociálních a zdravotních bariér při pobytu dětí. V případě umístění dětí mimo zařízení postupoval ředitel DD v souladu s právními předpisy, a to na základě písemných žádostí osob odpovědných za výchovu a souhlasu příslušných orgánů sociálně-právní ochrany dětí. Za účelem zajištění stabilního prostředí pro další výchovu a vzdělávání dětí bylo v odůvodněných případech využíváno případových konferencí. Poradním orgánem ředitele zařízení byla pedagogická rada, která projednávala nejen organizační záležitosti, ale zabývala se i výsledky vzdělávání a pokroky dětí. V zařízení není ustanovena spoluspráva dětí (i když byla ředitelem DD opakovaně dětem nabízena), ředitel subjektu využívá ke komunikaci s dětmi pravidelné společné komunity, kde se řeší nejen organizační záležitosti, ale děti zde mohou vznášet i své připomínky, podněty a návrhy. K předávání informací mezi vedením zařízení, pedagogickými a nepedagogickými pracovníky (např. sociální pracovníci) využívá vedení subjektu funkční elektronický informační systém (intranet). Ředitel DD ani vedoucí vychovatel však nevykonávali prokazatelně kontrolní a hospitační činnost. Tyto činnosti byly prováděny nesystematicky a spíše nahodile, zápisy byly pořízeny jen v případě vážného pochybení pedagogických pracovníků. Ředitel DD musí vzhledem ke zjištěným skutečnostem (např. zajištění a kontrola dodržování pořádku a čistoty v rodinných skupinách ze strany vychovatelů, kultura stolování) v této oblasti přijmout opatření a zajistit provádění pravidelné a systematické hospitační a kontrolní činnosti, případně prováděním těchto činností pověřit vedoucího vychovatele.

Při přijímání (umístování) dětí postupovalo vedení zařízení v hodnoceném období v souladu s právními předpisy. Všechny evidované děti byly do DD umístěny na základě rozhodnutí soudu, případně (starší děti) prostřednictvím územně příslušného diagnostického ústavu. Ve sledovaném období bylo do zařízení nově umístěno celkem 18 dětí, všechny na základě rozhodnutí soudu formou předběžného opatření nebo nařízení ústavní výchovy. V adaptační fázi byla dětem věnována zvýšená pozornost a individuální podpora.

Výchovně vzdělávací činnost a denní péče o děti byly ve sledovaném období nastaveny a rozvrženy v souladu s právním předpisem, denní režim respektoval obecné psychohygienické i didaktické zásady. Přímá pedagogická činnost vychovatelů končila v návaznosti na večerku dětí, která byla stanovena na 21. hodinu (pro mladší děti i dříve).

Ve školním roce 2015/2016 zajišťuje vzdělávání a denní péči o děti celkem 26 pedagogických pracovníků (včetně ředitele, psychologů a 7 asistentů pedagoga) a 7 nepedagogických pracovníků. Všichni pedagogičtí pracovníci splňují podmínky odborné kvalifikace pro práci v daném typu školského zařízení a předložili platné potvrzení o své psychické způsobilosti vystavené psychologem se stanovenou akreditací. Svoji bezúhonnost doložilo platným výpisem z evidence Rejstříku trestů všech 33 pracovníků (pedagogických i nepedagogických), kteří k termínu inspekční činnosti v DD pracovali. Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) doporučila řediteli zařízení zřídit funkci uklízečky (uklížeček), neboť současný systém úklidu (je součástí pracovní náplně dvou denních asistentek pedagoga) vzhledem k prostorové velikosti subjektu nevyhovuje a přenesení této činnosti na děti v zájmu přípravy na samostatný život se jeví jako nevhodné až nereálné.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) bylo realizováno aktuální nabídkou vzdělávacích akcí pro každý školní rok se zaměřením na odborný růst pedagogů, zkvalitňování pedagogických postupů a inovativních metod vzdělávacích činností a na specifickou problematiku výchovy dětí v prostředí etopedických zařízení. Využívání získaných poznatků sledovalo vedení zařízení zejména prostřednictvím namátkových kontrol rodinných skupin.

V rozdělení přímé pedagogické činnosti vychovatelů nebyly zjištěny nedostatky. Noční služba byla zajištěna asistenty pedagoga. Minimální nebo maximální počty dětí stanovené právní normou pro jednotlivé rodinné skupiny nebyly ve sledovaném období překročeny.

Povinná dokumentace s výjimkou ŠVP DD (viz protokol) byla ve sledovaném období vedena v rozsahu a v souladu s požadavky školského zákona a zákona č. 109/2002 Sb. Vnitřní řád zařízení byl z hlediska struktury zpracován v souladu s právním předpisem, má všechny obsahové náležitosti dle vzorového vnitřního řádu (příloha vyhlášky č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů). Ve vnitřním řádu jsou mimo jiné jasně vymezená kritéria pro stanovování výše kapesného a pro jeho případné zvýšení nebo snížení v možném rozsahu.

Práva a povinnosti dětí byly ve vnitřním řádu deklarovány v zákonném rozsahu. Po přijetí do DD byly děti prokazatelně seznámeny s vnitřním řádem, se svými právy a povinnostmi, s organizací i s režimem zařízení. Osobní dokumentace každého dítěte byla systematicky a přehledně vedena sociální pracovníci, obsahovala např. základní osobní údaje, korespondenci s osobami odpovědnými za výchovu dětí a participujícími institucemi, záznamy o školních výsledcích dětí a udělená/uložená opatření ve výchově.

Cíle vymezené v programech rozvoje osobnosti dítěte, kterých by mělo dítě dosáhnout, vycházejí z jeho aktuální osobnostní charakteristiky a závěrů z adaptačního období dítěte, případně z dokumentace dětí vedené v průběhu jejich pobytu v předchozím zařízení (např. zdravotnická zařízení) a navazují na předcházející hodnocení vychovatelů. Programy obsahují postupy sloužící k dosažení vytýčených cílů v souladu se standardy kvality péče o děti. Jsou vhodně zaměřeny do oblasti výchovy i školního vzdělávání. Důraz je kladen zejména na individuální přístup, vhodnou motivaci dítěte, jeho přípravu na vyučování, podporu volnočasových aktivit a rozvoj sociálních dovedností, dále na výběr studia, volby povolání a přípravu na vstup do samostatného života. V realizaci deklarovaných cílů však byla zjištěna různá úroveň jejich naplňování (viz dále). Vzhledem k tomu, že subjekt v současné době využívá softwarový program pro tento typ zařízení jen v omezené míře (pouze sociální pracovníce), ČŠI doporučila efektivnější využívání tohoto programu s cílem zefektivnit administrativní a diagnostickou práci všem pracovníkům DD a zpřehlednit evidenci a průběh vzdělávání dětí v zařízení.

Zpětnovazebními nástroji o naplňování výchovně vzdělávací činnosti jsou pro vedení DD roční a měsíční plány a týdenní programy. Roční plány vymezovaly konkrétní cíle i odpovědnost jednotlivých pedagogických pracovníků za svěřené oblasti. V týdenních programech výchovně vzdělávací činnosti, které vycházely z měsíčních plánů výchovně vzdělávací činnosti, převažovala zejména příprava na vyučování (samostudium a individuální činnosti vychovatelů s jednotlivými dětmi), na prvky rodinné výchovy (úklidy, nákupy), zájmovou činnost dětí a činnosti související s výchovou ke zdraví a zdravému životnímu stylu (např. sportovní a pohybové aktivity, pobyty na čerstvém vzduchu). Avšak zveřejněné týdenní programy byly neúplné, uvedena byla jen část plánovaných činností. Z podkladové dokumentace tak nebylo zřejmé, zda některé aktivity obsažené v ročních a měsíčních plánech proběhly nebo budou uskutečněny v náhradním termínu. Týdenní programy tak plnily částečně účel, ke kterému byly určeny (viz dále).

Střednědobé plánování vytváří účinnou zpětnou vazbu o realizaci výchovně vzdělávacích cílů deklarovaných v ŠVP DD a odpovídá činnostem uvedených v ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti, ve způsobu realizovaného týdenního plánování je nutné přijmout opatření k nápravě zjištěného stavu.

Prevence rizikového chování dětí vychází ze stanovených cílů pro jednotlivé věkové kategorie deklarované v minimálním preventivním programu. Důraz je kladen zejména na dodržování režimových činností, podporu vlastních zájmových aktivit dětí, na rozvoj pozitivního sociálního chování, zvládání zátěžových situací a přenos informací o nebezpečnosti rizikového chování přiměřeně jejich věku (formou besed, přednášek apod.). Zařízení vytváří podmínky pro spolupráci dětí odlišného věku při různých tematických aktivitách, podporuje individuální zájem a talent dětí (např. Popová škola, keramický kroužek, výtvarný ateliér a pracovní dílna). Pozitivně byla hodnocena práce psychologičky, jejíž činnost byla primárně zaměřena na práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami (identifikace, spolupráce s odbornými lékaři), ale i ve spolupráci s kvalifikovaným metodikem prevence se aktivně podílela na prevenci a řešení sociálně patologických jevů.

Vnější i vnitřní prostory zařízení svým uspořádáním naplňují filozofii rodinného prostředí. Materiální podmínky i vnitřní vybavení pro provoz 6 rodinných skupin jsou vyhovující a odpovídají požadavkům právního předpisu. Příležitostí zařízení pro další období je ve zlepšení estetické úrovně společných prostor, včetně návštěvní místnosti a ložnic (výmalba a výzdoba chodeb, ložnic, zútulnění obývacích pokojů, případně zřízení „odpočinkových a hracích koutků“ na chodbách rodinných skupin). Ke sportovním a rekreačním aktivitám, pro aktivní pobyt dětí venku slouží multifunkční hřiště (které je v majetku subjektu, ale je přístupné i veřejnosti) a menší zahrada s bazénem, pískovištěm a herními prvky (houpačky). V budově DD je k dispozici také zkušebna pro Popovou školu, posilovna a cvičební sál s pingpongovým stolem. Zařízení je velmi dobře vybavené pro volnočasové aktivity (např. cykloturistika a lyžování).

Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví dětí jsou stanovena ve vnitřním řádu DD i ŠJ, se kterými jsou děti seznamovány formou poučení nejméně dvakrát ročně. U nově přichozích dětí provádí poučení vychovatel, který jej prokazatelně zaznamenává do knihy denní evidence. Vychovatelé rovněž poučují děti o bezpečnosti a možných rizicích před realizovanými činnostmi (zejména lyžování, keramika, sportovní akce, posilovna, plavání, brigády, pracovní činnosti apod.) Pro poskytnutí první pomoci slouží lékárničky umístěné na vychovatelkách jednotlivých rodinných skupin. Zařízení vede knihu úrazů pro děti, jejich evidence obsahovala všechny požadované náležitosti dané právním předpisem, ale v oblasti zasílání záznamů o úrazu ČŠI a při jejich aktualizaci byly zjištěny nedostatky (viz protokol). Úrazovost za školní rok 2014/2015 se snížila, všechny evidované úrazy (3) se staly při organizované činnosti pod dohledem vychovatele. Vychovatelům bylo uloženo vyhodnocovat všechna možná rizika a nadále děti poučovat před rizikovějšími činnostmi o bezpečnostních pravidlech a zásadách. Fyzickou prohlídkou budovy subjektu, kde se děti pohybují, bylo vyhodnoceno bezpečnostní riziko v prostorách obývacího pokoje 6. rodinné skupiny (zvlněný koberec). Tento zjištěný nedostatek je nutné neprodleně odstranit (viz protokol). V době inspekční činnosti byl hlavní vchod do objektu řádně zabezpečen, ale podle vyjádření ředitele DD a oslovených dětí se někdy nedaří vchod zcela zajistit proti vniknutí nežádoucích osob (mimo jiné z důvodu návštěv klientů pedagogicko-psychologické poradny), což představuje bezpečnostní riziko. ČŠI doporučila vedení subjektu zajistit řádné zabezpečení budovy ve spolupráci se zřizovatelem.

Školní stravování s celodenním provozem je pro děti zajištěno formou provozu vlastní ŠJ v přízemí budovy, kde se nachází také výdejna. Její prostředí však nepůsobilo esteticky,

např. z důvodu opotřebenosti vybavení (některé židličky nebyly plně funkční, nevhledné obložení stěn). V rámci plného přímého zaopatření dětí je stravování pro věkovou kategorii do 15 let zajištěno 5krát denně a v kategorii 15 a více roků 6krát denně (včetně druhé večeře). Při sestavování jídelníčku dbá vedení ŠJ na dodržení zásad pestrosti využíváním různých netradičních receptur. Nedostatek byl zjištěn v překračování limitu výživových norem v kategorii tuků, což vedení ŠJ řeší používáním nízkotučných pomazánkových másel, které sice spotřebu tuků snižují, ale problém neodstraňují. V rámci přípravy na samostatný život si páteční večeři a v případě zájmu dětí i celodenní stravu o víkendech připravují jednotlivé rodinné skupiny samy. Pitný režim je zabezpečován při každém jídle v jídelně nebo v rodinných skupinách. Zařízení dbá i na zveřejňování skupin alergenů u jednotlivých jídel v jídelničkách. ČŠI doporučila řediteli DD obnovu jídelny, která je také místem společného setkávání dětí při různých příležitostech a akcích, měla by proto poskytovat příjemné prostředí (na její tematické výzdobě se mohou pořídit i děti).

Subjekt hospodařil s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu a z rozpočtu zřizovatele, které v roce 2014 tvořily 90 % všech příjmů. Mezi ostatní příjmy patřily např. přídavky na děti, ošetrovné, výživné, čerpání fondů a sponzorské dary, které v tomto zařízení tvoří nezanedbatelnou položku. Dary jsou většinou účelové a zařízení je čerpá na dané provozní výdaje průběžně během celého roku. Přispěly k dalšímu vybavení domova a ve velké míře nahrazují chybějící provozní dotaci pro financování různých aktivit dětí, k nákupu hraček apod. Vedení DD se také daří získávat účelové prostředky v rámci projektů zaměřených především na hudební a sportovní vyžití dětí. Celkové ekonomické podmínky subjektu však nejsou zcela příznivé, neboť finanční příspěvek od zřizovatele na provoz se každým rokem snižuje (v roce 2014 oproti roku předcházejícímu o 6 %). To byl také jeden z důvodů, proč výsledek hospodaření za organizaci byl v hodnoceném období ztrátový. Ztráta v hlavní činnosti byla částečně kryta ziskem z doplňkové činnosti, kterého bylo dosaženo především v oblasti reklamní, kulturní (provozování kulturních akcí) a z prodeje výrobků dětí. Větší polovina ztráty byla pokryta zůstatkem rezervního fondu.

Významnou součástí koncepce DD je cílená práce s osobami odpovědnými za výchovu dětí. Spolupráce vychází ze zájmu dětí o styk se svými zákonnými zástupci a osobami blízkými a zájmu těchto osob o děti. Je realizována zejména formou telefonických nebo osobních kontaktů zaznamenaných v knize návštěv rodičů a korespondence s nimi. Součástí „Informačního letáku pro rodiče“, který obdrží zákonní zástupci nezletilých dětí při přijetí dítěte do DD, je také upozornění na možnost dítě navštěvovat nebo si je brát nejen o prázdninách, ale i ke krátkodobému pobytu (víkendy), což bylo zákonnými zástupci některých dětí pravidelně využíváno. Děti jsou vedeny k udržování kontaktů se zákonnými zástupci, v rámci programů rozvoje osobnosti dítěte je tato oblast sledována. V hodnoceném období byly návštěvy zařízení zákonnými zástupci ojedinělé, děti navštěvovaly spíše osoby blízké, kamarádi a spolužáci.

V zájmu zefektivnění vzdělávání dětí zařízení spolupracovalo s partnery participujícími na jeho činnosti. Ve sledovaném období úzce spolupracovalo zejména se zřizovatelem, školskými poradenskými zařízeními, orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), Policií ČR, zdravotnickými zařízeními (při medikaci dětí) a v neposlední řadě se školami, ve kterých se děti vzdělávají.

Podmínky vzdělávání umožňují naplňování cílů ŠVP DD, v oblasti personálního řízení a pedagogického vedení má zařízení příležitost ke zlepšení stavu některých deklarovaných cílů (viz Závěry).

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacímu programu dětského domova

Naplnování výchovně vzdělávacích cílů a výstupů stanovených v ŠVP DD bylo v průběhu inspekční činnosti sledováno a hodnoceno napříč všemi rodinnými skupinami a realizovanými činnostmi (odpoledními, podvečerními, večerními), ve kterých převažovaly zejména odpočinkové a zájmové aktivity dětí, příprava na vyučování a režimové činnosti.

Činnosti byly vedeny vhodnými pedagogickými postupy a metodami práce, pozitivem bylo příznivé pracovní klima a motivační způsob hodnocení, které dětem poskytovalo zpětnou vazbu. Realizované organizační formy i aplikované metody byly většinou vhodně zvoleny jak k věku dětí, tak i k aktuálnímu složení rodinných skupin. V přípravě na vyučování byla zejména mladším dětem primárně věnována individuální péče, děti byly vedeny ke vzájemné pomoci a toleranci. Pozitivně bylo hodnoceno vytváření vstřícné atmosféry v zařízení, průběžné výchovné vedení dětí a usměrňování jejich chování. Vychovatelé vedli děti k samostatnosti, oceňovali jejich zájem a snahu. Respektovali osobní psychomotorické tempo dětí, zohledňovali jejich odlišné potřeby a schopnosti, přihlíželi k jejich nadání i aktuálnímu naladění a stavu, vytvářeli dětem prostor k seberealizaci (rukodělné činnosti, výroba svíček, tkání textilií). Vychovatelé však nepodporovali soudržnost rodinných skupin, v průběhu inspekční činnosti byly zaznamenány zejména individuální aktivity dětí, skupinové činnosti byly ojedinělé. Primárně převažovaly dovednostně-praktické metody, při kooperativních činnostech děti prokazovaly schopnost spolupráce a vzájemné komunikace. Prostřednictvím sociálního učení byly podporovány kompetence sociální, komunikativní, pracovní a kompetence k učení. Cíleně byl propojen rozvoj smyslového vnímání s verbální komunikací dětí.

Činnosti probíhaly v přátelském a bezpečném sociálním prostředí, které dětem umožňovalo uspokojování jejich sociálních i emočních potřeb. V rámci tzv. volných činností byl vytvářen prostor pro kreativitu a fantazii dětí. Psychoterapeutickou metodou používanou všemi pedagogickými pracovníky zařízení byl společný rozhovor, který napomáhal dětem zvládat pochopení různých situací, důsledků a korekci jednání s cílem hledání vlastní volby optimálního řešení. Komunikace mezi pedagogickými pracovníky a dětmi byla přirozená, spontánní, založená na vzájemném respektu. Vychovatelé věnovali soustavnou pozornost zejména správné životosprávě a sebeobsluze, čímž naplňovali zásady zdravého životního stylu. Z inspekčních hospitací jednoznačně vyplynulo, že vzdělávání se uskutečňovalo v bezpečném prostředí, pohodové atmosféře.

Materiální podpora činností byla na požadované úrovni. Děti byly vhodně vedeny k aktivnímu řešení problémů a k odpovědnosti za výsledek své práce, k bezpečnému a šetrnému zacházení s vybavením zařízení, zadané úkoly plnily se zájmem, byly vedeny ke spolupráci.

S dětmi, u nichž byl zaznamenán výskyt rizikových faktorů, byly uplatňovány výchovné rozhovory s cílem zjistit příčiny jejich nevhodného chování. Při řešení negativních jevů vychovatelé úzce spolupracovali s psychologkou, případně s psychiatrem (při stanovení medikace), se školami, školským poradenským zařízením a odbornými pracovišti zabývajícími se problematikou prevence a řešením sociálně patologických jevů.

Vzdělávání dětí v hodnoceném období vhodně doplňovaly např. jednodenní výlety, víkendové a prázdninové pobyty, společenské, kulturní a sportovní akce, besedy, výstavy a další všestranně zaměřené akce s cílem podpory občanských kompetencí. Děti byly maximálně podporovány při výběru zájmových kroužků a útvarů ve školách, organizovaných DD (Popová škola, keramika, dramaterapie) a partnerskými institucemi, zejména se sportovním a uměleckým zaměřením

(např. kopaná, atletika, horolezectví, jezdectví, taneční kroužek, pěvecké sbory, hudební obory – výuka hry na kytaru a bicí). Děti se pravidelně účastnily akcí organizovaných jinými subjekty i neformálními skupinami, při kterých měly možnost se sebezpoznat, ukázat své dovednosti, schopnosti a nadání (např. kroužek křesťanského sdružení YMCA, Nejlepší koncert, sportovní závody, turnaje a soutěže). Některé byly zaměřeny na rozvoj jejich komunikačních dovedností a připravenosti pro život s důrazem na prevenci kriminality a rizikového chování.

Vzdělávání dětí se uskutečňovalo ve shodě s deklarovanými cíli sociálního učení s důrazem na úspěšné dokončení základního vzdělání, přechod do středního (případně vysokoškolského) vzdělávání a samostatnost po odchodu ze zařízení.

V DD je vytvářena vstřícná atmosféra. Činnosti probíhaly v přátelském a bezpečném sociálním prostředí, které dětem umožňovalo uspokojování jejich sociálních i emočních potřeb. Důraz byl kladen na úspěšné dokončení vzdělávání dětí a přípravu na samostatný život i na spolupráci se všemi účastníky vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacímu programu dětského domova

Realizovaný hodnoticí systém byl ve sledovaném období primárně založen na individuálním přístupu ke každému dítěti, uplatňováno bylo zejména neformální verbální hodnocení dětí v průběhu každého dne. Problémy jednotlivců byly řešeny zejména v rámci komunitních a individuálních rozhovorů s dětmi a individuálním přístupem pedagogických pracovníků k jednotlivým dětem. Pozitivně byl hodnocen zejména důraz na samostatnost dětí, vzájemnou pomoc a prohlubování sourozeneckých vztahů, vedení mladších dětí staršími, dále na podporu talentu u dětí a zdravého životního stylu. Hodnocení naplňování programů rozvoje osobnosti dítěte bylo pravidelně (2krát ročně) prováděno vychovateli formou písemného hodnocení, ke kterému se mohly vyjadřovat i děti. Vychovatelé sledovali aktuální dosaženou úroveň individuálních výsledků v osobnostním rozvoji dětí a jejich pokroky v sebeobslužných činnostech, což bylo zaznamenáno i v hodnocení programu rozvoje osobnosti jednotlivých dětí. Dostatečná pozornost ze strany vychovatelů (i vedení DD) však nebyla věnována udržování pořádku v osobních věcech dětí a v prostorách rodinných skupin, což vyžaduje přijetí opatření ředitelem zařízení.

Oslovené děti, navštěvující 2. stupeň základní školy a střední školy, které byly přítomny v zařízení v době inspekční činnosti, v rozhovorech se školními inspektory uvedly, že byly seznámeny se svými právy a povinnostmi, v DD se nesetkaly např. s ponižováním, případně fyzickým trestáním ze strany dětí nebo vychovatelů, mají možnost se vyjadřovat ke svému hodnocení nebo k záležitostem, které se jich týkají, nejsou omezovány v přijímání návštěv nebo vycházek. Porušování práv dětí nebylo v průběhu inspekční činnosti zjištěno, děti uvedly, že jsou v zařízení spokojené a svůj pobyt v DD včetně činností organizovaných v zařízení hodnotily převážně pozitivně. Útěky dětí ze zařízení (nenávraty z vycházek) nebyly ve sledovaném období evidovány. V průběhu inspekční činnosti nebyly zaznamenány žádné nepřátelské projevy dětí vůči zařízení, personálu nebo sobě navzájem.

Z hlediska rizikového a nevhodného chování dětí byly ve sledovaném období zaznamenány např. drobné krádeže v DD i mimo zařízení, slovní agrese mezi dětmi i vůči vychovatelům, nevhodné sexuální chování a úmyslné poškozování majetku DD. Přetrvávajícím problémem je kouření dětí mimo areál zařízení, užívání alkoholu a návykových látek. Tyto negativní projevy jsou eliminovány uplatňováním výchovných pohovorů dětí s vychovateli, příp. psychologem. Za prokázané porušení povinností vymezených vnitřním řádem byla dětem v odůvodněných případech ukládána opatření ve výchově, a to převážně formou snížení

kapesného a omezením trávení volného času mimo DD. Vedené záznamy v osobní dokumentaci dětí dokládaly, že ve sledovaném období převažovalo ukládání kladných opatření ve výchově. Kladná opatření k výchově byla udělována formou poskytnutí věcné nebo finanční odměny především za dosažené školní výsledky, činnosti v zájmových útvarech a za reprezentaci DD na veřejnosti.

Průběžné výsledky vzdělávání ve školách, které děti navštěvují, jsou vychovateli sledovány při každé přípravě na vyučování. Souhrnné za měsíc jsou vyhodnocovány na pedagogických radách, i přes realizovaná opatření byly výsledky vzdělávání některých dětí navštěvujících základní i střední školy na konci školních roků průměrné až podprůměrné. Proto byla dětem s určitými výukovými problémy věnována ze strany vychovatelů zvýšená pozornost při přípravě na vyučování, a to zejména individuální práci, důslednější kontrolou jejich přípravy, přezkušováním nebo nabídkou doučování z anglického jazyka. Za účelem potvrzení nebo vyloučení negativního vlivu případného zdravotního postižení dítěte na jeho školní výsledky, při posouzení integrace a vzdělávání podle příslušného vzdělávacího programu či individuálního vzdělávacího plánu a při volbě dalšího studia (povolání) spolupracoval DD s pedagogicko-psychologickou poradnou a dětskými lékaři. Dětem s vadami řeči byla zajištěna odborná logopedická péče. V rámci prevence školní neúspěšnosti dětí vychovatelé průběžně spolupracovali rovněž s třídními učiteli a vyučujícími, pravidelně se účastnili třídních schůzek, v odůvodněných případech využívali telefonický kontakt, což jim poskytovalo zpětnou vazbu a podněty k přijímání opatření. O průběhu a výsledcích vzdělávání byly osoby odpovědné za výchovu dětí seznamovány zejména prostřednictvím telefonických nebo osobních kontaktů.

V hodnoceném období ke dni zahájení inspekční činnosti ukončilo pobyt v zařízení celkem 9 dětí (zrušení ústavní výchovy - návrat do rodiny nebo přemístění do jiného typu zařízení) a 7 zletilých nezaopatřených osob dosažením zletilosti (1 osoba) nebo ukončením smlouvy o prodlouženém pobytu (na vlastní žádost či ze strany DD). V souvislosti s odchodem zletilých nezaopatřených osob jim zařízení, pokud mají zájem, pomáhá při zabezpečení jejich zaměstnání, ubytování (mimo jiné nabídkou dvou startovacích bytů), všem poskytuje materiální a finanční pomoc. Další vývoj dětí i zletilých osob je po jejich odchodu z DD v různém rozsahu sledován, kontakt s některými dětmi je udržován prostřednictvím sociálních sítí, s vychovateli jsou v telefonickém kontaktu nebo přicházejí do zařízení na návštěvu. Informace o dětech, které odešly ze zařízení, jsou získávány také od pracovníků sociální péče, případně z míst, kde bylo dětem zabezpečeno přechodné ubytování nebo zaměstnání. Na odchod ze zařízení jsou děti postupně připravovány. Průběžně a zejména před dosažením zletilosti, a tím jejich možným odchodem ze zařízení, je dětem zdůrazňován význam úspěšného dokončení jejich studia.

Ve sledovaném období se děti aktivně účastnily programů zaměřených na finanční gramotnost (Euforall), sociální a pracovní integraci, na zvýšení jejich připravenosti pro život, k získání a udržení si zaměstnání a zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce. Významná byla v tomto směru spolupráce s Nadací Terezy Maxové (podpora samostatného bydlení), Nadačním fondem manželů Klausových (projekt Startovné do života a stipendia pro děti), Nadačním fondem Albert (Podpora vzdělávání a integrace klientů do společnosti) a Nadačním fondem Větrník (doučování dětí).

Školské zařízení má vytvořen systém pro sledování výsledků vzdělávání dětí. Důraz je kladen na osvojení vědomostí i dovedností potřebných k úspěšnému začlenění do běžného života. Příležitost ke zlepšení stavu má DD v oblasti upevňování sociálních návyků a kompetencí dětí (viz Závěry).

Závěry

- a) V souladu s deklarovanými cíli je dětem poskytována výrazná podpora při jejich vzdělávání, s cílem úspěšného absolvování co nejvyššího stupně vzdělání, dále je podporován návrat dětí do původní rodiny, příp. pomoc při jejich adaptaci do samostatného života v běžném sociálním prostředí (např. nabídkou samostatného bydlení a startovacích bytů). Na úroveň vzdělávání dětí má příznivý vliv koordinační činnost psychologů a metodika prevence, která je zaměřena na oblast informační, metodickou i poradenskou. Mezi silné stránky zařízení také patří pestrá a různorodá nabídka zájmových kroužků a útvarů organizovaných DD a partnerskými institucemi, čímž je mj. podporováno smysluplné naplňování volného času dětí i rozvoj jejich zájmu, talentu nebo nadání. Významná je také spolupráce DD s nadačními fondy a pořádání různých akcí, z jejichž výnosu jsou financovány nadstandardní vzdělávací aktivity dětí a částečně hrazeny náklady související s provozem zařízení.
- b) Systémová opatření je nutné přijmout v oblasti:
- zkvalitnění podmínek personálního řízení a pedagogického vedení vychovatelů s cílem zlepšit týmovou spolupráci vychovatelů, zefektivnit předávání informací o týdenním plánování činností rodinných skupin i naplňování deklarovaných cílů v souladu s ŠVP DD a efektivněji využívat softwarový program (EVIX), který je vhodnou podporou diagnostické činnosti pedagogických pracovníků,
  - účinnějšího naplňování vzdělávacích cílů souvisejících s upevňováním sociálních návyků a kompetencí dětí, které souvisí s udržováním pořádku v jejich osobních věcech a ve společných prostorách rodinných skupin, s tím související provádění systematické hospitační a kontrolní činnosti,
  - zajištění BOZ dětí minimalizací rizika souvisejícího s nedostatečným zabezpečením vstupu do objektu, který slouží nejen dětem a zaměstnancům DD, ale i veřejnosti přicházející do pedagogicko-psychologické poradny (aktuální řešení představuje příliš vysoké riziko možnosti neoprávněného vstupu cizí osoby do prostor školského zařízení).
- c) Příležitosti ke zlepšení úrovně poskytovaného vzdělávání má zařízení:
- ve vytvoření pracovního úvazku uklízečky, neboť úklidem společných prostor, které jsou využívány i veřejností jsou pověřovány děti (bez nároku na finanční odměnu),
  - ve zlepšení estetické úrovně společných prostor, zejména školní výdejny a návštěvní místnosti (výmalba a výzdoba chodeb, ložnic, zútulnění obývacích pokojů, případně zřízení „odpočinkových a hracích koutků“ na chodbách rodinných skupin).
- d) Od poslední inspekční činnosti se zlepšily materiálně-technické podmínky pro vzdělávání a denní péči o děti. Ve spolupráci se zřizovatelem byla realizována částečná revitalizace objektu DD (zejména úprava bytu na 1. rodinnou skupinu, oprava topného systému, elektroinstalace, úprava prostor školní kuchyně, obnova nábytku, výměna podlahových krytín apod.).

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona požaduje

- do 15 dnů odstranění nedostatků podle Závěrů písm. b) a zaslání zprávy o odstranění,
- do 15 dnů přijetí opatření ke zlepšení stavu podle Závěrů písm. c) a zaslání zprávy o přijatých opatřeních.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Olomoucký inspektorát, Wellnerova 25, 779 00 Olomouc, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.m@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Úplné znění zřizovací listiny, čj. KUOK 94651/2014, ze dne 15. října 2014
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 22. prosince 2015
3. Ustanovení do funkce ředitele DD Olomouc - Lazce, Zn.: škol.451/8/90/Sa, ze dne 19. června 1990
4. Potvrzení ve funkci na období od 1. srpna 2012 do 31. července 2018, čj. KUOK/27804/12/OŠMT-OS/847, ze dne 3. května 2012
5. Školní vzdělávací program DDŠJ Olomouc s motivačním názvem „Do života jako soběstačný, kompetentní, plnoprávný a samostatný jedinec“, ze dne 8. července 2009, aktualizace ze dne 24. srpna 2015 a 14. ledna 2016
6. Výkaz Z 14-01 o zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy podle stavu k 31. říjnu 2013, 2014 a 2015
7. Výkaz Z 17-01 o činnosti zařízení školního stravování podle stavu k 31. říjnu 2013, 2014 a 2015
8. Výroční zpráva o činnosti DD, čj. DDOL 638/2014, školní rok 2013/2014 a čj. DDOL 640/2015, školní rok 2014/2015
9. Zápisy z porad zaměstnanců (provozní porady), školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
10. Zápisy z pedagogických rad, školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
11. Zápisy z porady ředitele s dětmi (komunity) ze dne 2. září 2014 a 2. září 2015 (informace o aktualizaci vnitřních řádů)
12. Knihy denní evidence 1. – 6. rodinné skupiny, školní roky 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
13. Standardy kvality péče o děti v Dětském domově a ŠJ v Olomouci, čj. DDOL 593/2015, s platností od 1. září 2015
14. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti pro školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016
15. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, školní roky 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
16. Seznam zaměstnanců platný k termínu inspekční činnosti včetně osobních čísel
17. Personální dokumentace zaměstnanců DD – aktuální stav k termínu inspekční činnosti (doklady o vzdělání, psychologická vyšetření, výpisy z evidence Rejstříku trestů)
18. Rozvržení týdenního rozsahu přímé pedagogické činnosti pro jednotlivé pedagogické pracovníky ve školním roce 2015/2016
19. Vnitřní řád zařízení, čj. DDOL 592/2015, s účinností od 1. září 2015
20. Vnitřní řád školní jídelny, čj. DDOL 735/2012, ze dne 16. října 2012

21. Sdělení – informace zákonným zástupcům o vydání a obsahu vnitřního řádu DD a ŠJ, ze dne 4. září 2015
22. Seznam udělených/uložených opatření ve výchově za období od 1. září 2015 k termínu inspekční činnosti
23. Matrika vedená k termínu inspekční činnosti (písemná verze)
24. Evidenční rozdělení dětí do rodinných skupin platné k termínu inspekční činnosti
25. Hlášení DDÚ Příchody a odchody dětí od 14. ledna 2011 k termínu inspekční činnosti
26. Kniha útěků, nenávraty (přehled), vedené od 27. září 2003 k termínu inspekční činnosti
27. Osobní dokumentace dětí evidenčně zapsaných v zařízení k termínu inspekční činnosti
28. Programy rozvoje osobnosti dětí za školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
29. Smlouva o poskytnutí plného přímého zaopatření po skončení výkonu ústavní výchovy do ukončení přípravy na budoucí povolání - smlouva o prodlouženém pobytu (9krát)
30. Program prevence rizikového chování dětí a mládeže, školní roky 2014-2015 a 2015-2016
31. Anketa – záznamy z řízených rozhovorů s dětmi – děti 2. stupně ZŠ a středního vzdělávání (12krát)
32. Organizační řád zařízení, čj. DDOL 2/2016, s účinností od 1. ledna 2016
33. Organizační struktura DDŠJ, podřízenost, nadřízenost zaměstnanců, nedatováno
34. Kniha úředních návštěv vedená od 1. března 1984 k termínu inspekční činnosti
35. Kniha návštěv rodičů a korespondence vedená od 1. ledna 2003 k termínu inspekční činnosti
36. Přehled o rodinné skupině a o spolupráci se školami a institucemi, školní rok 2015/2016 (1. – 6. rodinná skupina)
37. Jednací protokol (elektronická verze)
38. Osobní listy DVPP za školní roky 2013/2014, 2014/2015 a 2015/2016 k termínu inspekční činnosti
39. Osnova pro poučení dětí o BOZP a PO
40. Záznam o vstupním školení a instruktáži nastupujícího pracovníka z oblasti BOZP a PO
41. Směrnice pro zajištění a řešení pracovní a školní úrazovosti, ze dne 1. září 2014
42. Poučení o BOZP při práci s dětmi v průběhu letních prázdnin ze dne 25. června 2015
43. Záznamy o úrazu č. 1/2014/2015, 2/2014/2015 a 3/2014/2015
44. Traumatologický plán – aktualizace ze dne 14. května 2007
45. Provozní řady keramické dílny, posilovny, hřiště
46. Směrnice pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s prezenční listinou – Seznámení zaměstnanců s dokumentací BOZP
47. Analýza vyhledávání rizik u provozovatele činnosti ze dne 4. listopadu 2015 včetně prezenční listiny – Seznámení zaměstnanců s dokumentací BOZP

48. Pokyny pro provádění kontrolní činnosti na úseku BOZP v organizace ze dne 14. května 2014
49. Kniha úrazů dítěte, žáka, studenta, pracoviště Dětský domov Olomouc, ze dne 1. září 2014
50. Příkaz ředitele dětského domova k provedení roční prověrky bezpečnosti práce ze dne 5. května 2015
51. Protokol o odborné technické kontrole, číslo 921/2015, ze dne 18. listopadu 2015
52. Záznam stravovaných osob a poplatků za měsíc 10/2015
53. Smlouva o dodávce stravy, ze dne 6. září 2005, Úprava smlouvy o dodávce stravy uzavřené dne 6. září 2005 mezi DD a ŠJ v Olomouci a Střediskem sociální prevence v Olomouci – Změna části III. Úprava finanční normy a režie stravného od 1. února 2015
54. Provozní řád školní jídelny, ze dne 16. října 2012
55. Počty jídel za období 12/2015
56. Seznam dětí, říjen 2015 – děti zařazeny podle věku dosaženého v daném školním roce
57. Finanční normativ na nákup potravin, ze dne 1. července 2014 a 1. února 2015
58. Stanovení mzdové a provozní režie
59. Jídelní lístky za rok 2015
60. Spotřební koš za jednotlivé měsíce roku 2015
61. Výdejky a příjemky za měsíc prosinec 2015
62. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze státního rozpočtu s výjimkou dotací na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie a z prostředků finančních mechanismů, část 2, ze dne 9. ledna 2015
63. Finanční vypořádání příspěvků a dotací poskytnutých příspěvkovým organizacím za rok 2014 od zřizovatele a ostatní příspěvky a dotace ze státního rozpočtu a od jiných poskytovatelů PO OK, ze dne 9. ledna 2015
64. Přímé náklady na vzdělávání na rok 2014 – úprava rozpočtu k 18. listopadu 2014
65. Výkaz zisku a ztráty k 31. prosinci 2014
66. Výroční zpráva o hospodaření za rok 2014
67. Rozbory hospodaření za rok 2014 včetně komentáře
68. Hlavní kniha účetnictví za rok 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 10 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském zařízení, jehož se týká, a v Olomouckém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Pavel Pyšný, školní inspektor

P. Pyšný v. r.

Mgr. Alice Ošřádalová, školní inspektorka

Ošřádalová v. r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

K. Worek v. r.

Mgr. Iveta Galušková, školní inspektorka

Galušková v. r.

Ing. Markéta Tomečková, kontrolní pracovnice

Tomečková v. r.

V Olomouci dne 27. ledna 2016

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Dalibor Křepský, ředitel školského zařízení

Dalibor Křepský v. r.

V Olomouci dne 9. února 2016